

intenzity profesní spolupráce vysoce souvisí vyšší subjektivně vnímaná zdatnost učitelů ve všech třech sledovaných dílčích oblastech. **Lze tedy předpokládat, že na kvalitu výuky má vliv i samotná profesní spolupráce učitelů** a že zpětná vazba a profesní spolupráce učitelů jdou skutečně ruku v ruce.

V teoretické části jsme představili zjištění [Lazarové \(2005\)](#), že spolupráce učitelů je do značné míry odrazem kultury školy jako celku. V souladu s tím z analýz vyplynulo, že učitelé vnímající ve své škole vyšší **spoluodpovědnost aktérů za její fungování**, bývají intenzivněji zapojeni do profesní spolupráce se svými kolegy a vyšší podíl jich také odpověděl, že dostává zpětnou vazbu ke své práci od svých kolegů učitelů. Zároveň tito učitelé ve vyšší míře uvedli, že zpětná vazba získaná (mj.) od ostatních učitelů měla pozitivní dopad na kvalitu jejich výuky a na jejich motivaci k práci. Přitom již v Národní zprávě bylo uvedeno, že ve 20 zemích včetně ČR souvisí pozitivně příležitosti, jež mají zaměstnanci školy k tomu, aby rozhodovali o školních záležitostech, s celkovou subjektivně vnímanou vlastní zdatností učitelů.

V Národní zprávě se lze také dočíst, že ještě silněji než se subjektivně vnímanou zdatností souvisí v ČR i v mnohých dalších zemích vyšší spoluodpovědnost aktérů za fungování školy se **spokojeností učitelů v zaměstnání**. Přitom byla shledána pozitivní souvislost mezi spokojeností učitelů s pracovním prostředím a intenzivnější **profesní spoluprací** učitelů, ale i obdržením **zpětné vazby od ostatních učitelů** a vyšším pozitivním dopadem této zpětné vazby **na motivaci učitelů** pro svou práci. Mnohé výše popsané charakteristiky tedy souvisejí i s tím, nakolik se učitelé ve své škole cítí dobře, a **jeví se tak jako vysoce žádoucí podporovat spoluodpovědnost aktérů za fungování školy, profesní spolupráci učitelů i poskytování zpětné vazby mezi učiteli navzájem**.

Dále bylo zjištěno, že v základních školách je profesní spolupráce učitelů častější než v gymnáziích, nicméně v gymnáziích byla zaznamenána vyšší míra pozitivního dopadu zpětné vazby poskytnuté (mj.) od ostatních učitelů na kvalitu výuky. Pozitivní dopad zpětné vazby poskytnuté (mj.) od ostatních učitelů na motivaci hodnotí jako o něco vyšší ženy než muži a učitelé s kratší než s delší praxí. Zpětnou vazbu od svých kolegů přitom dostává vyšší podíl učitelů působících **ve velkých obcích** s více než 50 tisíci obyvateli než učitelů působících v obcích s maximálně 10 tisíci obyvateli.

Atmosféra vytvářená žáky ve školách a ve třídách

S vyšším podílem žáků ze **sociálně a ekonomicky znevýhodňujícího prostředí** se častěji vyskytuje **delikventní či násilné i nezodpovědné chování** žáků. Míra delikvence a násilí je dále vyšší v základních školách než v gymnáziích a míra nezodpovědného přístupu ke škole je vyšší v lidnatějších obcích než v těch méně lidnatých. Souvislost s podílem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, s velikostí školy (sledovanou dle počtu učitelů) a s krajem, v němž se škola nachází, se neprokázala ani u jednoho z indexů.

Co se týká dalších souvislostí, projevy **delikvence a násilí** ze strany žáků relativně nejsilněji pozitivně korelují s projevy jejich **nezodpovědného chování**, nicméně o mnoho slabší není ani souvislost s tím, jak učitelé hodnotí **atmosféru ve třídě** a jaký **podíl času věnují zjednávání pořádku** (horší hodnocení se vždy pojí s vyšší mírou zaznamenaných negativních projevů žáků). Podobně i projevy **nezodpovědného chování** žáků zřetelně souvisejí s tím, jak učitelé hodnotí **atmosféru** ve třídě a jaký **podíl času věnují zjednávání pořádku**. Přitom, jak bylo v úvodu kapitoly uvedeno, subjektivně vnímaná vlastní **zdatnost** učitelů v oblasti řízení třídy žáků, ve využívání